

Yüksel Domanıç
Tel: (0312)436-9926
Faks: (0312)446-3078
e-posta:
ydomanic@superonline.com
wMahatma Gandhi Cad., 28 / 1
06700 G.D.P. Ankara

Türkiye, hemen herkesin kendi dışından kaynaklanıyormuş gibi algılayıp adeta memnun ve mutlu bir şekilde sözünü etmeye başladığı bu "**krizi**" yıllar içerisinde adım adım oluşturmuş yani kendi elleriyle yaratmıştır. Bu nedenle de, kolayca "**kriz**" olarak niteleneveren bu durum, sanıldığı veya umulduğu gibi, kısa sürede geçici değildir.

Bunun gibi adı geçen "**kriz**", sadece, devletin çok büyüyüp kadrolarının şişirilmiş ve dolayısıyla harcamalarının endazesiz artmış olmasından da doğmamıştır. Böyle düşünmek, bugün içinde bulunulan durumun günahından, kamu kesimi dışında kalan toplum katmanlarını tamamen arındırıp, layık olmadıkları bir haklılık ve mağrurluk konumunda, başkalarından hesap sormalarına imkan tanımak anlamına gelecektir. Bu ise en hafif tanımıyla bir haksızlık ve aldatmacadır.

Ancak, yine de, sözüedilen "**krizin**" Ülkemizin, bir şekilde iyi yönetilememiş olmasından kaynaklandığını söylemek mümkündür. Bununla kastedilen, yıllar boyunca uygulanıp yavaş yavaş dönüşülen modellerin toplumumuzun **kollektif mizacına** uygun olmadığı anlamında bir kötü yönetimdir. Bu kısa bildirgede bu yolda söylenilebilecek en belirgin şey, toplumumuzun, diğer iyice geri kalmış İslam ve doğu toplumlarından bir derece ileride olsa bile, tıpkı onlar gibi, düşünmek, tasarlamak ve planlamakta üşengeç ve motive edilmedikçe veya zorlanmadıkça çalışmaktan da hoşlanmayan bir birey profiline dayalı olmasıdır. Şu halde Türkiye için orta-uzun vadede uygun ve kaçınılmaz olan, bu toplumsal mizaç ve özelliklere en uygun olan modelin ortaya konulup kesintisiz bir şekilde uygulanmasıdır.

Böyle bir yönetim modelinin hep söylenildiği gibi totaliter bir karakterde olacağını peşinen kabul etmek için çok belirgin sebepler yoktur. Ancak kalkınma ve "**ilermenin**", mutlaka, sınırsız özgürlüklere dayalı olduğu iddia edilen veya dayatmayla varsayılan bir "demokrasi" ve küreselleşmeden geçtiğini kayıtsız şartsız kabul etmek de aynı şekilde mesnetsizdir. Bunu bugün olduğu gibi bir tabu konumuna getirip tartışılmasını bile suç saymak, düşünebilen hiçbir beynin prim verebileceği hatta katlanabileceği birşey olmamalıdır. Burada emin olunabilecek ilk varsayım, demode ve gayri ahlaki diktatoryalar ile tanımı bile henüz ortaya konulamamış ve korkarız ki sözde kalan dejenere demokrasiler gibi iki aşırı uç arasında, daha sayısız organize olma ve yönetme biçimlerinin var olduğu ve bunlar arasında, tarihe ve toplumsal deneyimlerimize dayalı bilimsel yöntemlerle belirlenebilecek bir kümenin **kollektif mizacımıza** çok daha uygun düşeceği. Böyle bir araştırma için, özellikle son 25 yıldır uygulanan taklit etme ve yanlış yönelme hatası sonucu bugün ulaştığımız durum yani "**kriz**" eşsiz bir deneyim niteliğindedir.

Bu nedenle eğer Toplumumuz böyle "**krizkolik**" bir ekonomi ve sosyal yaşam yapısından kurtulup uzunca bir zaman dilimi boyunca göreceli olarak stabil bir tempo yakalamak istiyorsa sözkonusu inceleme, tartışma ve model oluşturma süreci hemen başlamalıdır. Bu gün gerçekçi olan, böyle objektif bir inceleme ve değerlendirmenin, önyargısız bir şekilde düşünebilecek aydınlar ve/veya sivil toplum örgütlerince başlatılıp yürütülebileceğidir. Diğer toplum kesimleri ise zaman içerisinde ve yeri geldikçe bilgilenip tartışmaya katılacaklar ve, eğer mümkün ise, sonunda bir uzlaşmaya ulaşılabilecektir. Oldukça güç olan böyle bir uzlaşmaya varılamaması halinde, ekonomi, sosyal yaşam ve dirliğimizin zaman içerisinde "**krizler**"den kurtulması biryana, eninde sonunda, eşyanın tabiatına uygun ve bu defa edilgen bir şekilde, başka "fors majör"ler önünde savrulup arzulanamayacak bir yerlerde konumlanması hayli muhtemel ve hatta kaçınılmaz gözükmektedir.

Başta kendisinden üretim yapması beklenen iş dünyası, medya ve ülkeyi yöneten politikacı ve üst bürokrasi olmak üzere tüm toplum kesimleri ya böyle içten, tabusuz ve yansız bir özeleştirme ve buradan payına düşeceği kuşkusuz ciddi vebedli kabul etmeli ya da küre üzerinde ikici-üçüncü sınıf insan kümeleri olarak yaşamaya hazır olmalıdır.